

Dossier
Creatie 2023
Première 1 februari 2023, Opera Ballet Vlaanderen (BE)

Vake Poes; of hoe God verdween

Lisaboa Houbrechts | laGeste

© Kurt Van der Elst

“Het is een duistere vertelling. Ze opent wonden en rioolputten. Het gaat over hoe kinderen vastzitten in een keten van geweld. Vanuit de drang om die keten te breken kan een ontzettende levenskracht en verbeelding vrijkomen.” Lisaboa Houbrechts

Lisaboa Houbrechts schrijft en enceneert een familie-epos dat drie generaties overspant. Ze verkent het tijdsgewricht van haar grootouders, haar ouders en haar eigen generatie. Ze gaat op zoek naar hoe het kleine met het grote, het intieme met het politieke en het verleden met het heden is verweven. Centraal staat een meisje van twaalf jaar dat aan het eind van een lange geschiedenis staat en in de verborgen trauma's van het verleden duikt. Lisaboa Houbrechts werkt het verhaal uit met beeld, tekst en muziek.

De twaalfjarige Kleindochter Aller Kleindochters blikt terug in het verleden van haar grootvader. Zijn kindertijd, de oorlog, het seksueel misbruik in de broederschool, de Duitse bezetting, en het wrede huwelijk met Moeke Poes.

Met haar magische verschijning tracht de Kleindochter Aller Kleindochters zich door de poel van herinneringen te slepen om de kinderen uit het verleden te bezoeken. Het geweld dat kinderen wordt aangedaan, bepaalt het geweld van morgen. Lisaboa Houbrechts stelt de vraag hoe geweld in de intieme kring zich verhoudt tot het geweld van de geschiedenis.

© Kurt Van der Elst

Vake Poes; of hoe God verdween vertelt het verhaal van een familiale zenuwinzinking waarbij Vake Poes en zijn zoon hun geloof opofferen en Jezus aan het Kruis nagelen. Dit tot grote wanhoop van Moeke Poes die haar familie vroom en rein wil houden in een wereld die in de jaren '70 steeds seculierder wordt.

Lisaboa Houbrechts vervaagt fragmenten van de Johannespassie van Bach met eigen teksten en verbindt Bach met volksmuziek. Ze zoekt een vorm voor het onzegbare; hoe de dood van Jezus zich verbindt met het geheime lijden van hen die getekend zijn door trauma.

Voor deze groots opgezette vertelling werkt Lisaboa Houbrechts samen met spelers, zangers en muzikanten van alle leeftijden. Van kinderen over jongvolwassen performers tot enkele gevestigde theatermonumenten. Ze bouwt een voorstelling vol magie en poëzie waarin de kinderen van vandaag spelen met de jonge versies van hun ouders en grootouders.

© Kurt Van der Elst

.....

CREDITS

tekst/regie Lisaboa Houbrechts

aria's/koralen/recitatieven J. S. Bach

muzikale leiding/arrangementen Pedro Beriso

met Alberto Martinez, Boule Mpanya, Driss Vandekerckhove, Eddie Dumont, Elisa Soster, Elsie de Brauw, Ferre Vereecken, Jules Dorné, Pieter Ampe, Philippe Thuriot, Stefaan Degand, Wolf De Graeve, Zofia Hanna.

arrangementen voor accordeon en tenor Philippe Thuriot

compositie/realisatie muzikscore Bert & Stijn Cools (granvat)

scenografie/poppen Filip Peeters

kostuumontwerp Oumar Dicko

lichtontwerp Fabiana Piccioli

dramaturgie Hildegard De Vuyst

muziekdramaturgie Piet De Volder

orkest (opname) Orkest Opera Ballet Vlaanderen

lichttechniek Bennert Vancottem

geluidstechniek Brecht Beuselinck

uitvoering kostuums Oumar Dicko i.s.m. kostuumatelier Toneelhuis (Kathleen Van Mechelen, Kasia Mielczarek, Liezelot Osselaer, Monique Van Hassel)

uitvoering decor/poppen Filip Peeters i.s.m. atelier FroeFroe (Marc Maillard)

stage regie-assistentie Lieselot Siddiki

spreiding Helena Elshout / laGeste

productie laGeste

coproductie Opera Ballet Vlaanderen (BE), Toneelhuis (BE), Le Phénix Scène nationale de Valenciennes (FR), MC 93 (FR), Opéra de Lille (FR), Holland Festival (NL)

met dank aan De School van Gaasbeek

met steun van Stad Gent, de Vlaamse Overheid, de Tax Shelter maatregel van de Belgische Federale Overheid via Flanders Tax Shelter

FLANDERS
TAX
SHELTER

PRAKTISCH

Duur: 1u45 (zonder pauze)

Taal voorstelling in het Nederlands, Frans, Duits (ondertiteld in Nederlands, Frans of Engels)

19 mensen touren mee: 13 cast (onder wie 4 kinderen tussen 9 en 12 jaar oud) en 6 crew.

De première vond plaats op 1 februari '23 in de Opera van Gent.
We touren in voorjaar '23, daarna in voorjaar en najaar '24.

SPEELLIJST

1, 2, 3/02/2023	Opera Ballet Vlaanderen, Gent (BE)
9, 10, 11, 12/02/2023	Bourla, Antwerpen (BE)
28/02 en 1/03/2023	Phénix Scène nationale Valenciennes (FR)
3, 4/03/2023	KVS in co-presentatie met Kaaitheater, Brussel (BE)
9, 10/03/2023	Opéra de Lille (FR)
16, 17, 18/03/2023	MC93, Seine-Saint-Denis (FR)
16, 17, 18/06/2023	Holland Festival, Amsterdam (NL)
2, 3/02/2024	Lessingtage, Thalia Hamburg (DE)
14/05/2024	De Spil, Roeselare (BE)
16, 17, 18/05/2024	Bourla, Antwerpen (BE)
21/05/2024	C-Mine, Genk (BE)

INFO OVER DE VOORSTELLING

Presentatietekst, credits, biografieën, foto's, trailer, interviews, video-en radio interviews en geschreven pers kan je hier terugvinden: <https://www.lageste.be/nl/creaties/vake-poes-of-hoe-god-verdween>

De foto's in hoge resolutie en de trailer van de voorstelling kan via deze link worden gedownload.
<https://www.lageste.be/nl/spreiding/vake-poes-of-hoe-god-verdween>

BIOGRAFIE LISABOA HOUBRECHTS

© Kurt Van der Elst

Korte versie:

Lisaboa Houbrechts (°1992) voltooide in 2016 de masteropleiding Drama aan de School of Arts|KASK Gent. Ze is schrijver en regisseur van theaterwerken die zich op het snijvlak bevinden van beeldende kunst, opera en teksttheater. Houbrechts evocert de geschiedenis en het klassieke repertoire in een rituele daad en toont de mens in een keten van driften. De voorstellingen van Lisaboa Houbrechts zijn barok, brutaal, maar ook speels en ontwapenend. “Bezwerend en uitdagend theater”, vond *De Morgen* over het totaalspektakel *Bruegel* (2019). Het aangrijpende *I Silenti* (2021) maakte ze samen met componist Fabrizio Cassol. De voorstelling vertrekt vanuit het bijzondere verhaal van muzikant Tcha Limberger over de vergeten Roma-genocide. *I Silenti* is als een gedicht dat niet alleen verhaalt over de Roma, maar over iedereen die het zwijgen is opgelegd. De nieuwste creatie van Lisaboa Houbrechts *Vake Poes; of hoe God verdween*, die ze maakte bij laGeste en die 1 februari 2023 in première ging bij Opera Ballet Vlaanderen in Gent, gaat nog een stap verder in het integreren van muziek en vertelling en laat niemand onberoerd.

lange versie:

Lisaboa Houbrechts maakte haar eerste voorstellingen als schrijver en regisseur bij het gezelschap Kuiperskaai. Kenmerkend waren toen al een grote cast, grillige interactie tussen beeld en tekst, en een intelligente kruising van verschillende disciplines: performance, muziek, choreografie, literatuur en beeldende kunst. Dat blijkt al uit o.a. *De Schepping/The Creation* (2013) en *The Goldberg Chronicles* (2014), dat door de pers “een immense clash van energieën” werd genoemd: “de taal is kleur, het spel is beeld, de muziek is verf.” In 2016 maakte Lisaboa grote indruk met haar wervelende bewerking van Shakespeares *The Winter’s Tale*, en in 2017 ging *1095* in première, naar een tekst van Victor Lauwers. “Durf en spelplezier spatten (er)van (af)”, schreef Lotte Philipsen in *Knack*.

Vanaf 2017 werkte Lisaboa binnen het meerjarig traject P.U.L.S. (Project for Upcoming talent for The Large Stage) van Toneelhuis. In haar eigenzinnige bewerking van *Hamlet* (première 2018 op Love at first Sight III) zette ze het vrouwelijk perspectief centraal en bracht Gertrude, de moeder van Hamlet, naar het hart van de voorstelling.

Bruegel (2019) schetst doorheen een reis in de tijd een caleidoscopisch portret van Pieter Bruegel de Oude en het tijdperk waarin hij leefde. De centrale figuur is de Dulle Griet, de meest beruchte creatie van de oude meester: de vrouw die als 'manwif' wordt beschimpt omdat ze objecten zou roven voor de hel. In Houbrechts' interpretatie probeert ze die objecten - getuigenissen van kwetsbare en naamloze levens - juist te redden van de verpletterende werking van de geschiedenis en de machten die haar verloop bepalen. Tegelijk twijfelt Griet met groeiende wanhoop aan haar eigen identiteit. Ver voorbij elk binair denken spreekt deze voorstelling over het verlangen om wat men ambigu en verwerpelijk noemt als fluïde te aanvaarden, te omarmen en uit te dragen. De zowel gecomponeerde als geïmproviseerde live muziek gaat een spannende dialoog aan met het wervelende theater op scène. Het Noord-Franse barokensemble Harmonia Sacra en kamancheh-speler Mostafa Taleb tekenen voor een rijk muzikaal palet dat meerdere eeuwen én culturen overspant.

Houbrechts zet haar interesse in live muziek op scène verder in het aangrijpende *I Silenti* (2021). Fabrizio Cassol, die Lisaboa leerde kennen tijdens haar stage bij les ballets C de la B voor *Requiem pour L.* - een creatie van Alain Platel en Fabrizio Cassol -, vroeg haar om voor Théâtre de Namur *I Silenti* te regisseren. Dit bijzondere verhaal vertrekt vanuit de figuur van Tcha Limberger, een befaamde blinde Roma-muzikant. *I Silenti* verbindt de Porajmos, de vergeten Roma-genocide tijdens W.O.II, met fragmenten uit de madrigalen van Monteverdi die spreken over liefde en oorlog. Twee werelden vervloeien met elkaar. Een ijzersterk ensemble van zangers en muzikanten omringt Limberger, terwijl de Indische danseres Shantala Shivalingappa echo's van de verloren moeder, de verloren Indische oorsprong van Tcha en zijn volk evoceert. Over de voorstelling en de weg ernaartoe schreef Lisaboa 'Het brandende geheim van het archief' in *Etcetera*: <https://etcetera.be/het-brandende-geheim-van-het-archief/>

Momenteel toert Lisaboa Houbrechts met *Vake Poes; of hoe God verdween*, een creatie die ze maakte bij laGeste en die 1 februari 2023 in première ging bij Opera Ballet Vlaanderen in Gent.

Alle andere biografieën: <https://www.lageste.be/nl/creaties/vake-poes-of-hoe-god-verdween>

IN DE PERS

© Kurt Van der Elst

"Regisseur Lisaboa Houbrechts toont in *Vake Poes* nog maar eens dat ze de grote zaal kan bedwingen en bespelen met een bij momenten huiveringwekkend mooi én pijnlijk *Vake Poes*."

*Els Van Steenbergen - Knack **** 14.02.2023*

"De voorstelling kan je niet onberoerd laten en bevestigt het grote talent van een zeldzame kunstenaars, een virtuoos, duidelijk eentje om te volgen..."

Olivier Frégaville - l'oeil d'Olivier 02.03.2023

"Niets blijft ongeschonden in de nieuwe voorstelling van Lisaboa Houbrechts. Niet het lichaam, niet de ziel, niet Bachs Johannespassie. Met *Vake Poes* bewijst Houbrechts dat ze niet bang is om haar vingers te branden aan iconen."

*Evelyne Coussens - De Morgen **** 03.03.2023*

"... in *Vake Poes; of hoe God verdween*, verweeft de Vlaamse artieste muziek en live uitgevoerde klassieke zang, spel, dans en scenografische bewegingen om een barok universum te genereren dat in staat is de meest antagonistische aspecten van de menselijke ziel in één beweging te omvatten."

Fabienne Arvers - Les Inrockuptibles 02.03.23

"*Wake Poes* is geen stuk om vrolijk van te worden, maar is wel groots als productie. ... Ook de talenten van laGeste - de nieuwe naam van les ballets C de la B en kabinet k -, Opera Ballet Vlaanderen én Froefroe smelten in deze voorstelling allemaal wonderlijk samen. Speciale vermelding ook voor Boule Mpanya die met een klok van een stem, als spirituele kracht, op zijn ééntje een tegenwicht kan bieden voor het Vlaamse katholicisme en in alle somberte toch voor een sprankeltje hoop kan zorgen."

*Magali Degrande - Het Nieuwsblad **** 02.02.2023*

"In religieuze termen gesteld, toont Houbrechts een weg naar hoop en liefde, en zo naar iets dat, helemaal in de lijn van J.S. Bach, goddelijk mag genoemd worden."

Klaas Tindemans - Etcetera 11.02.2023

"Lisaboa Houbrechts geeft haar ondraaglijke verhaal een theatrale vorm die moeilijk visceraler kon zijn zowel op esthetisch als fysiek vlak. ...

De jonge regisseuse is de bedenker van intieme en spectaculaire beelden ten dienste van extreme belevenissen. ...

Onder de verschillende theatertalen die ze hanteert, speelt de muziek een magnifieke hoofdrol."

Christophe Candoni - Sceneweb.fr 03.03.23

"Houbrechts weet dit familie-epos te vatten in een vloeiende, hybride vorm met een tiental spelers-zangers. Dit is, meer dan opera, muziektheater. Nijpende theaterdialogen gaan over in dans en verstilde beeldpoëzie. De *Johannespasie* (met toevoeging van de aria *Erbarme dich*) klinkt verheven, dankzij de solisten van Opera Vlaanderen en de bezwerende zanger-danser Boule Mpanya, maar nooit bombastisch, dankzij de accordeon van Philippe Thuriot en de onheilspellende grondtoon."

*Gilles Michiels - De Standaard *** 03.02.2023*

"Door te wijzen op de schijnbare tegenstelling tussen de ethiek van vergeving en de overdracht van trauma, daagt Lisaboa Houbrechts onze perspectieven op zo'n omvangrijk en enigszins ontgonnen onderwerp uit."

Agnès Dopff - mouvement.net 16.03.2023

"Het is een toneel-UFO, een meesterlijke en schemerige voorstelling die, zo ruw en gedurende drie generaties, de manier aan de kaak stelt waarop verkrachting en morele intimidatie door de kerk, kinderen en hun familiegeschiedenis hebben kunnen vernietigen."

Fabienne Pascaud - Télérama 07.03.2023

"In deze ambitieuze, intense en schokkende voorstelling legt Lisaboa Houbrechts vakkundig de onzekerheden en vragen van een persoonlijke zoektocht bloot."

Hugues Le Tanneurs - Transfuge Magazine maart 2023

De pers over vorige voorstellingen van Lisaboa Houbrechts:

Over *I Silent*:

“Monteverdi in de mix met de Romamuziek van Tcha Limberger. Een ode, niet aan de stilte, maar aan het gloeiend hete leven. Verrassend, rijk, veelkleurig en uitdagend.”

*Annemarie Peeters in De Standaard **** 02.07.2021*

Over *Breugel*:

“Lovende woorden over Lisaboa Houbrechts, “één van de nieuwe talenten van de vlaamse theaterscène”, en haar voorstelling *Bruegel*.”

Béatrice Delvaux in Le Soir, 09.01.2020

“*Bruegel* is een fresco waarin theater, dans, beeldende kunst, sterke bruegeliaanse scènes en muziek zich met elkaar vermengen. De cast van bijna uitsluitend jonge geweldige actrices, zoals Anne-laure Vandeputte (25 jaar) die in Vlaanderen bekend is van haar tv-optredens en die de Dulle Griet speelt, zorgen voor een grote energie.”

Guy Duplat in La Libre Belgique, 08.12.2019

“In *Bruegel* trekt Lisaboa Houbrechts alle registers open: dit is visueel verbluffend theater waarin een weelde van ideeën wordt opengespreid.”

*Jan Dertaelen in De Morgen **** 08.12.2019*

WRITTEN
BY
THE
BODY

laGeste

Elk project is “un monde des possibles” bevolkt met een diversiteit aan lichamen. Lichamen dragen een geschiedenis mee. Ze kunnen eronder gebukt gaan, erdoor getekend zijn, ervan doordrongen zijn tot in elke porie. Maar een lichaam is geen gevangenis, een litteken geen veroordeling. Het lichaam houdt ook de belofte in van transformatie. Lichamelijke praktijken ontstaan uit die diepe connectie tussen plek en tijd, tussen individu en gemeenschap. Wij verkiezen beweging, voortgebracht door die connectie, boven woorden, maar zonder taal uit te sluiten.

Het lichaam is een slagveld waarop de grote maatschappelijke gevechten uitgevochten worden. Cisgenderen versus fluïden, ondernemenden versus onproductieven, excellerenden versus beperkten, identitair versus diegenen die denken dat ze eender wat en eender wie kunnen worden, de geprivilegieerden versus de gedekoloniseerden, de ouderen getekend door historische trauma's versus de jongeren bedreigd door ecologische rampen, de haves versus de have-nots.

De polarisering is de afgelopen vijf jaar enorm toegenomen, en aangescherpt in tijden van pandemie, en andere crisissen. Wij hopen met ons werk tijdelijke ruimtes te creëren waarin we de kloof tussen mensen terug overbrugbaar kunnen maken.

We bouwen aan een inclusief verhaal, niet in de marge, maar pal in het hart van de werking. We beogen diversiteit en mixability in alle geledingen. We willen graag meer werkelijkheid zien in de gerepresenteerde lichamen en vechten tegelijkertijd voor de mogelijkheid van transformatie, spel en poëzie, van het zich loszingen uit de hokjes waarin we elkaar opsluiten.

www.lageste.be

CONTACT

Helena Elshout (spreiding)

E/ helena@lageste.be

T/ +32 485 32 70 58

Caroline Eliano (pers en communicatie)

E/ caroline@lageste.be

T/ +32 486 52 60 75

laGeste

Bijlokesite

Bijlokekaai 1

B-9000 Gent

E/ info@lageste.be

T/ 0032 9 221 75 01

www.lageste.be